

Obrazovanje u Evropi od otpora ka oporavku: javne investicije, privatizacija, reforme i uloga industrijskih odnosa

Online ETUCE konferencija, 31. mart 2021.

Online ETUCE konferencija na temu *Obrazovanje u Evropi od otpora ka oporavku: javne investicije, privatizacija, reforme i industrijski odnosi* održana je 31. marta 2021, u periodu od 9:30h do 12:30h, a u ime Sindikata prosvjete CG joj je prisustvovala koordinatorka za međunarodnu saradnju Ana čanović. ETUCE konferencija predstavljala je finalni događaj u okviru istraživačkog projekta pod nazivom *Socijalni dijalog i industrijski odnosi u obrazovanju: izazovi upravljanja na različitim nivoima i izazovi privatizacije u Evropi*, a sprovodili su ga ETUCE, Katolički univerzitet u Luvenu (Belgija), Univerzitet u Napulju Federico II (Italija) i Univerzitet u Varšavi (Poljska). Naime, istraživanje je bilo usmjereno na proučavanje uticaja trendova privatizacije i liberalizacije u obrazovanju na industrijske odnose, uključujući socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje u Evropi.

Na konferenciji je ukazano na činjenicu da su tokom poslednjih nekoliko decenija sindikati obrazovanja suočeni sa situacijom da ekonomski imperativi, nametnuti štednjom i nekritičkim oslanjanjem na tržišne ideologije, nanose štetu nastavnicima i ostalim zaposlenim u obrazovnom sektoru, a ujedno narušavaju i kvalitet obrazovanja. Posledice jednostranog donošenja odluka na štetu značajnog uključivanja obrazovnih socijalnih partnera sve više se reflektuju širom Evrope; u međuvremenu, pandemija Covid-19 doprinijela je većoj zastupljenosti usluga privatnog sektora u pogledu platformi za onlajn učenje, namijenjenih školama i drugim obrazovnim institucijama. Konferenciju su otvorili predsjednik ETUCE-a Larry Flanagan i evropska direktorka Susan Flocken, a na njoj su predstavljena istraživanja o načinu na koji privatizacija, liberalizacija i reforme u obrazovanju mijenjanju svijet rada nastavnika i to na primjeru sledećih zemalja: Italija, Belgija, Poljska i Švedska. Potvrđeno je da dobro uspostavljeni procesi industrijskih odnosa i socijalnog dijaloga predstavljaju suštinsku karakteristiku evropskog socijalnog modela. Oni omogućavaju nastavnicima i drugom obrazovnom osoblju, a čije interese zastupaju sindikati obrazovanja, priliku da dignu glas u vezi sa obrazovnim pitanjima koja utiču na kontekst u kojem oni drže nastavu, kao i da ravnopravno pregovaraju o svojim radnim uslovima.

Na konferenciji su predstavnici ETUCE organizacija članica pozvani da diskutuju o implikacijama najnovijih trendova za sindikate obrazovanja, koji predstavljaju glas nastavničke profesije. Istraživanje, koje je predstavljeno na konferenciji, pružilo je sindikatima obrazovanja argumente na koji način da se odupru privatizaciji i komercijalizaciji u Evropi, zatim da se izbore sa izazovima tržišne reforme obrazovanja i najzad, kako da sprovedu kampanju protiv svih onih koji žele da profitiraju od djece. Konferencija je ujedno bila i prilika za istraživanje mogućeg

formiranja snažnog i zajedničkog narativa u vezi sa značajem kvalitetnog javnog obrazovanja, a u cilju jačanja još veće solidarnosti među zaposlenima u obrazovanju na nacionalnom i evropskom nivou. Učesnici na konferenciji su se saglasili da su obrazovni sektor i nastavnička radna snaga ključni za održivi ekonomski oporavak i rast, čak u većoj mjeri sada kada Evropa teži oporavku od pandemije Covid-19. Ipak, decenijska tenzija između budžetskih ograničenja i reformi obrazovanja zasnovanih na efikasnosti i dalje postavlja izazove na polju pružanja inkluzivnog i kvalitetnog obrazovanja za sve učenike, poštovanja profesije, značajnog socijalnog dijaloga, slobodnog kolektivnog pregovaranja i uključivanja sindikata obrazovanja u kreiranje obrazovne politike.

Na ETUCE konferenciji je potvrđeno da su kvalitetno obrazovanje za sve i ravnopravni sistemi industrijskih odnosa dva stuba svakog pristojnog društva, jer služe širim društvenim i kolektivnim ciljevima, poput ciljeva ravnopravnosti, socijalne kohezije i inkluzije. Inicijative Evropske unije pokušale su da saniraju pojedine štete nanijete industrijskim odnosima tokom posljednje decenije, te da obrazovanje postave u centar pravednog ekonomskog i socijalnog oporavka zasnovanog na znanju. Politički fokus na „novom početku“ socijalnog dijaloga, podržavanje Evropskog stuba socijalnih prava, Evropski prostor obrazovanja 2025 i usklađivanje ciljeva EU strategije sa UN Agendom za održivi razvoj mogu dati jasan podsticaj oporavku i povećanju socijalne konvergenije obrazovnog procesa.

Cilj ETUCE konferencije je bio promovisanje diskusije o statusu i vrijednosti obrazovanja kao javnog dobra i o trenutnim izazovima za industrijske odnose u obrazovnom sektoru u okruženju koje se rapidno mijenja. Paneli i debate okupile su učesnike iz nacionalnih i organizacija na nivou EU, koji su ujedno angažovani da pruže odgovor na političke, ekonomske, socijalne i, ne manje važne, obrazovne izazove sa kojima se danas suočavaju evropska društva. Zaključeno je da su rezultati istraživačkog projekta *Socijalni dijalog i industrijski odnosi u obrazovanju: izazovi upravljanja na različitim nivoima i izazovi privatizacije u Evropi* osvijetlili dinamiku između industrijskih odnosa u obrazovnom sektoru, konsolidacije u obrazovnim budžetima i reformskih programa, koji uvode nove aktere i nove modele u upravljanju obrazovanjem - poput novog javnog upravljanja, javno-privatnog partnerstva u obrazovanju, usvajanja poslovnih praksi u upravljanju obrazovnim institucijama, podsticaja za škole i nastavnike zasnovanih na učinku, standardizovanog vrednovanja i rangiranja i decentralizacije javnih usluga. Navedeni rezultati projekta pomoći će u procjeni u kojoj mjeri trendovi i obrasci privatizacije oblikuju svijet rada nastavnika i utiču na obezbjeđivanje kvalitetnog obrazovanja za sve učenike u Evropi.